

STATUS PRAWNOKARNY STRAŻNIKA LEŚNEGO

BLANKA JULITA STEFAŃSKA

I. WPROWADZENIE

W Polsce powierzchnia lasów obejmuje około 9 mln ha, co stanowi ponad 30% powierzchni kraju¹. Około 7,6 mln ha powierzchni gruntów leśnych znajduje się w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe², a wielkość zasobów drzewnych kształtuje się na poziomie 1,9 mld m³ grubizny brutto „na pniu”. Wielkość pozyskania drewna kształtuje się na poziomie ok. 35 mln m³ rocznie³.

Tak duże obszary leśne wymagają właściwej ochrony. Zapewniają ją m.in. środki prawne głównie z zakresu prawa administracyjnego, cywilnego i gospodarczego, ale także prawa karnego⁴. Słusznie podkreśla się w literaturze, że pierwszoplanową pozycję w zakresie karnoprawnej ochrony lasu ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁵ nadaje prawu karnemu procesowemu skoncentrowanemu głównie wokół funkcjonowania Straży Leśnej⁶.

Prawnokarna ochrona lasów stanowiących własność Skarbu Państwa należy do Straży Leśnej. Jej zadaniem jest zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego i ochrony przyrody oraz wykonywanie innych zadań w zakresie ochrony mienia (art. 47 ust. 1 w zw. z art. 45 ust. 1 pkt 3 ustawy o lasach).

Ważne znaczenie dla realizacji tych zadań przez Straż Leśną ma status strażnika leśnego w aspekcie jego ochrony prawnokarnej.

¹ Główny Urząd Statystyczny, *Leśnictwo 2015*, Warszawa 2015. <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rolnictwo-lesnictwo/lesnictwo/lesnictwo-2015,1,11.html>

² Cyt. dalej jako Lasy Państwowe.

³ Działania nadzorcze Ministra Środowiska wobec państwowego gospodarstwa leśnego lasy państwowe, Ministerstwo Środowiska, Departament Leśnictwa i Ochrony Przyrody, Warszawa, listopad 2012, s. 2.

⁴ B. Rakoczy, *Wprowadzenie do prawa leśnego*, [w:] B. Rakoczy (red.), *Wybrane problemy prawa leśnego*, Warszawa 2011, s. 12; W. Radecki, *Ustawa o lasach. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 5.

⁵ Dz.U. z 2015 r., poz. 2100 ze zm.

⁶ A. Gerecka-Żołyńska, *Karnoprawna ochrona lasu w świetle kompetencji Straży Leśnej*, Przegląd Prawa Rolnego, 2013 – cejsh.icm.edu.pl, s. 63–64.

II. STATUS PRAWNY STRAŻNIKA LEŚNEGO

Strażnicy leśni wchodzą w skład Straży Leśnej, która jest zaliczana do Służby Leśnej (art. 47 ust. 1 ustawy o lasach). Strażą Leśną kieruje Główny Inspektor Straży Leśnej podporządkowany Dyrektorowi Generalnemu (art. 47 ust. 1 1a ustawy o lasach). W Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych – Główny Inspektor Straży Leśnej, inspektor Straży Leśnej (§ 2 pkt 1 lit. e, h rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 stycznia 2003 r. w sprawie stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej⁷), w regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych – inspektor Straży Leśnej (§ 2 pkt 2 lit. f cyt. rozporządzenia), w nadleśnictwie – starszy strażnik leśny, strażnik leśny (§ 2 pkt 3 lit. lit. i, j cyt. rozporządzenia).

Ustawa o lasach nie wprowadza szczególnych warunków wymaganych od strażników leśnych, ale jako należący do Służby Leśnej muszą spełniać wymagania stawiane pracownikom tej służby. Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy o lasach, pracownikiem Służby Leśnej może być osoba, która: 1) jest obywatelem polskim; 2) ukończyła 21 lat; 3) ma pełnię praw cywilnych i obywatelskich; 4) posiada odpowiednie kwalifikacje zawodowe; 5) cieszy się nienaganną opinią; 6) zatrudniona jest w pełnym wymiarze czasu pracy; 7) posiada odpowiedni stan zdrowia; 8) nie była karana sędownie za przestępstwo z chęci zysku lub z innych niskich pobudek. Dodatkowe warunki dla strażników leśnych określa § 3 cyt. rozporządzenia przewidujący, że na stanowisku strażnika leśnego lub starszego strażnika leśnego nie zatrudnia się osoby: 1) z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w przepisach o ochronie zdrowia psychicznego, lub o znacznie ograniczonej sprawności psychofizycznej; 2) wykazującej istotne zaburzenia funkcjonowania psychologicznego; 3) uzależnionej od alkoholu lub od substancji psychoaktywnych. Ze względu na te wymagania w literaturze twierdzi się, że podobne kryteria doboru stawiane są kandydatom do pracy w urzędach państwowych, jednostkach samorządu terytorialnego czy kandydatom do służby w tzw. „służbach mundurowych”, np. w Policji, Straży Granicznej, Służbie Więziennej⁸. Na niektóre stanowiska w Straży Leśnej wymagane jest spełnienie dodatkowych warunków. I tak Główny Inspektor Straży Leśnej mu mieć wykształcenie wyższe i 8 lat pracy w leśnictwie, inspektor Straży Leśnej Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych – wykształcenie wyższe i 6 lat pracy w leśnictwie (załącznik nr 2 „Tabela stanowisk w służbie leśnej oraz odpowiadających im wymagań kwalifikacyjnych i dodatków funkcyjnych” do cyt. rozporządzenia).

Jednostki Straży Leśnej w Lasach Państwowych stanowią: 1) posterunki w nadleśnictwach podporządkowane nadleśniczemu; 2) grupy interwencyjne w regionalnych dyrekcjach Lasów Państwowych podporządkowane dyrektorowi regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych (art. 47 ust. 1 b. ustawy o lasach).

Strażnicy leśni, realizując ustawowe zadania – zgodnie z art. 47 ust. 2 ustawy o lasach – mają prawo do: 1) legitymowania osób podejrzanych o popełnienie prze-

⁷ Dz.U. Nr 11, poz. 123.

⁸ K. Żywolewska, *Zasady zatrudniania w nadleśnictwie pracowników Służby Leśnej*, repozytorium.uwb.edu.pl, s. 308.

stępstwa lub wykroczenia, jak również świadków przestępstwa lub wykroczenia, w celu ustalenia ich tożsamości; 2) nakładania oraz pobierania grzywien, w drodze mandatu karnego, w sprawach i w zakresie określonych odrębnymi przepisami; 3) zatrzymywania i dokonywania kontroli środków transportu na obszarach leśnych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie, w celu sprawdzenia ładunku oraz przeglądania zawartości bagaży, w razie zaistnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary; 4) przeszukiwania pomieszczeń i innych miejsc, w przypadkach uzasadnionego podejrzenia o popełnienie przestępstwa, na zasadach określonych w kodeksie postępowania karnego; 5) ujęcia na gorącym uczynku sprawcy przestępstwa lub wykroczenia albo w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa oraz jego doprowadzenia do Policji; 6) odbierania za pokwitowaniem przedmiotów pochodzących z przestępstwa lub wykroczenia oraz narzędzi i środków służących do ich popełnienia; 7) prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktów oskarżenia, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest drzewo lub drewno pochodzące z lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, w trybie i na zasadach określonych w kodeksie postępowania karnego; 8) prowadzenia postępowania w sprawach o wykroczenia oraz udziału w rozprawach przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego i wnoszenia środków zaskarżenia w sprawach zwalczania wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego; 9) noszenia broni palnej długiej i krótkiej, kajdanek zakładanych na ręce, pałki służbowej, ręcznego miotacza substancji obojętniających oraz przedmiotów przeznaczonych do obojętniania osób za pomocą energii elektrycznej; 10) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, zwracania się o taką pomoc do jednostek gospodarczych, organizacji społecznych, jak również w nagłych przypadkach do każdego obywatela o udzielenie doraźnej pomocy, na zasadach określonych w ustawie o Policji. Ponadto strażnikowi leśnemu wykonującemu obowiązki służbowe na gruntach stanowiących własność Skarbu Państwa zarządzanych przez Lasy Państwowe przysługują uprawnienia określone odrębnymi przepisami odnoszącymi się do Państwowej Straży Łowieckiej – w zakresie zwalczania kłusownictwa oraz Państwowej Straży Rybackiej – w zakresie kontroli legalności dokonywania połowu (art. 47 ust. 8 ustawy o lasach).

Powyższa prezentacja uprawnień strażników leśnych wskazuje, że ich działania głęboko wkraczają w sferę praw i wolności obywatelskich, co wymaga: po pierwsze, ścisłego przestrzegania przez nich warunków ustawowych podejmowania poszczególnych czynności, po drugie, muszą być im zapewnione określone gwarancje swobodnego ich wykonywania.

Mając na uwadze te kompetencje, w doktrynie Straż Leśna jest określana jako uzbrojona formacja wyposażona w rozległe kompetencje o charakterze policyjnym, w ramach których mieści się m.in. możliwość użycia środków przymusu, podejmowania czynności procesowych itp.⁹ Łatwo zauważyć, że definicja ta jest zbliżona treściowo do art. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji¹⁰, lecz nie oznacza to, że strażnicy

⁹ W. Radecki, *Ustawa o lasach...*, op. cit., s. 237; *idem*, *Status prawny służb i straży przyrodniczych*, Prok. i Pr. 2001, nr 9, s. 23.

¹⁰ Dz.U. z 2015 r., poz. 355 ze zm.

leśni mają podobny status prawny jak policjanci. Niewątpliwie Straż Leśna jest służbą umundurowaną. Pracownicy Służby Leśnej mają prawo do otrzymywania bezpłatnego umundurowania i oznak służbowych, z obowiązkiem ich noszenia w czasie pełnienia obowiązków służbowych (art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach)¹¹.

III. PRAWNOKARNA OCHRONA STRAŻNIKA LEŚNEGO

Ważną gwarancją wykonywania przez strażników leśnych nałożonych na nich zadań jest zapewnienie im ochrony prawej. Pracownicy Służby Leśnej, a zatem i strażnicy leśni – zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o lasach – przy wykonywaniu czynności służbowych korzystają z ochrony prawnej, przewidzianej w przepisach prawa karnego dla funkcjonariuszy publicznych. Ochrona ta jest ograniczona do wypadków wykonywania przez strażnika leśnego czynności służbowych. Jest ona węższa niż funkcjonariusza publicznego, który w zależności od konstrukcji znamion przestępstwa podlega szczególnej ochronie także wówczas, gdy w stosunku do niego czyn został popełniony w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, np. w wypadkach naruszenie nieetykalności cielesnej (art. 222 § 1 k.k.), dopuszczenia się czynnej napaści (art. 223 § 1 k.k.). Strażnik leśny korzysta z ochrony przewidzianej w wyżej wymienionych sytuacjach tylko wówczas, gdy zostają one popełnione podczas pełnienia przez niego obowiązków służbowych. Ochrona ta nie przysługuje mu w okresie, w którym nie podejmuje takich czynności. W razie dopuszczenia się w stosunku do niego czynu przestępnego, konieczne jest dla przyjęcia właściwej kwalifikacji prawnej ustalenie czy w czasie czynu strażnik leśny wykonywał swoje czynności o charakterze służbowym. W art. 46 ust. 1 ustawy o lasach zaakcentowany jest warunek czasu zamachu¹². Ustawa daje mu taką ochronę *verba legis* „przy wykonywaniu czynności służbowych”, co jest równoznaczne ze znamieniem używanym w kodeksie karnym „podczas wykonywania”, które jest zrealizowane – jak słusznie podkreśla się w doktrynie – także wtedy, gdy zamach na daną osobę korzystającą z ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszom publicznym nastąpił z motywów innych niż wykonywanie czynności; decyduje o tym bowiem zawsze czas, a nie motywacja sprawcy¹³.

Z takiej samej ochrony jak każdy funkcjonariusz publiczny korzysta strażnik leśny w wypadku znieważenia go, bowiem znieważenie funkcjonariusza publicznego stanowi przestępstwo z art. 226 § 1 k.k. wówczas, gdy do tego dojdzie podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych.

Ochrona ta, ze względu na zakres wykonywanych czynności przez strażników leśnych, zwłaszcza w zakresie ścigania przestępstw i wykroczeń, jest ochroną niewystarczającą. Wykonywane przez strażników leśnych zadania są nie tylko doniosłe, ale i jednocześnie niebezpieczne. W związku z tym nasuwa się wniosek *de lege ferenda*,

¹¹ Wzory mundurów określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie wzorów mundurów leśnika i oznak dla osób uprawnionych do ich noszenia (Dz.U. z 2014 r., poz. 1876).

¹² W. Radecki, *Status prawny...*, *op. cit.*, s. 37.

¹³ *Ibidem*.

by strażników leśnych objąć ochroną taką jaką mają funkcjonariusze publiczni, a więc szczególnie chronić ich nie tylko przy wykonywaniu czynności służbowych, ale także w związku z ich pełnieniem.

V. STRAŻNIK LEŚNY JAKO FUNKCJONARIUSZ PUBLICZNY

Rozważenia wymaga – przede wszystkim ze względu na zadania wykonywane przez strażników leśnych w zakresie ścigania tzw. przestępstw i wykroczeń leśnych – kwestia, czy przysługuje im status funkcjonariusza publicznego. W doktrynie w zasadzie panuje zgodność co do tego, że nie są oni funkcjonariuszami publicznymi, a jedynie nie wprost uznaje się strażnika leśnego za funkcjonariusza publicznego, o czym świadczy określanie ich mianem funkcjonariuszy oraz twierdzenie, że „W myśl art. 47 ust. 1 oraz art. 45 ust. 1 pkt 3 u. o l. strażnicy leśni są zaliczani do Służby Leśnej, co powoduje, że odnoszą się do nich wszystkie wymogi związane z tą grupą funkcjonariuszy publicznych (zob. art. 46 ust. 1 u. o l.)”¹⁴.

Pojęcie funkcjonariusza publicznego jest zdefiniowane w art. 115 §13 k.k. W myśl tego przepisu jest nim: 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, 2) poseł, senator, radny, 3) poseł do Parlamentu Europejskiego, 4) sędzia, ławnik, prokurator, funkcjonariusz finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, notariusz, komornik, kurator sądowy, syndyk, nadzorca sądowy i zarządca, osoba orzekająca w organach dyscyplinarnych działających na podstawie ustawy, 5) osoba będąca pracownikiem administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba w zakresie, w którym uprawniona jest do wydawania decyzji administracyjnych, 6) osoba będąca pracownikiem organu kontroli państwowej lub organu kontroli samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, 7) osoba zajmująca kierownicze stanowisko w innej instytucji państwowej, 8) funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego albo funkcjonariusz Służby Więziennej, 9) osoba pełniąca czynną służbę wojskową, 9) pracownik międzynarodowego trybunału karnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe.

Jest to katalog zamknięty (*numerus clausus*) i enumeratywnie określony w przepisie art. 115 § 13 k.k.¹⁵ Sąd Najwyższy słusznie wskazał, że „Zdefiniowanie w kodeksie karnym niektórych zwrotów i wyrażeń ustawowych (w tzw. słowniczku) ma charakter wiążący, a to z kolei spełnia funkcje gwarancyjne prawa przez ograniczenie możliwości dokonywania rozszerzającej interpretacji przepisów”¹⁶.

Spośród wyżej wymienionych kryteriów co do strażnika łowieckiego można zastanawiać się, czy jest osobą będącą pracownikiem administracji rządowej lub innego organu państwowego (art. 115 § 13 pkt 4 k.k.), osobą zajmującą kierownicze stano-

¹⁴ J. Sondel, *Prawne aspekty uprawiania turystyki na obszarach chronionych*, Folia Turistica 2006, nr 17, s. 22.

¹⁵ Wyrok SN z dnia 8 maja 2015 r., III KK 423/14, OSN Prok. i Pr. 2015, nr 6, poz. 6.

¹⁶ Wyrok SN z dnia 27 listopada 2000 r., WKN 27/00, OSNKW 2001, nr 3–4, poz. 21.

wisko w innej instytucji państwowej (art. 115 § 13 pkt 6 k.k.) lub funkcjonariuszem organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego (art. 115 § 13 pkt 7 k.k.).

Udzielając odpowiedzi na pytanie, czy strażnik leśny jest pracownikiem administracji rządowej lub innego organu państwowego, niezbędne jest ustalenie, czy Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe mogą być uznane za administrację państwową lub inny organ państwowy. Wymaga to analizy przepisów ustawy o lasach w celu ustalenia statusu prawnego. W myśl art. 4 ust. 1 ustawy o lasach, Lasy Państwowe zarządzają lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa¹⁷. Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o lasach, są państwową jednostką organizacyjną, nieposiadającą osobowości prawnej, reprezentującą Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia, na które składają się lasy i grunty leśne oraz grunty związane z gospodarką leśną. Wynika z tego, że czynności cywilnoprawne dokonane przez Lasy Państwowe mają skutek bezpośrednio dla Skarbu Państwa, który ma osobowość prawną¹⁸. W ramach zarządu Lasy Państwowe prowadzą gospodarkę leśną, gospodarują gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną, prowadzą ewidencję majątku Skarbu Państwa i ustalają jego wartość, prognozują stan zagrożenia pożarowego oraz występowania szkodników i chorób drzew, a także prowadzą monitoring stanu lasów. Są jednostką podległą Ministrowi Środowiska¹⁹. Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie²⁰ nie zalicza dyrektorów regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych ani do organów rządowej administracji zespolonej w województwie (art. 52), ani do organów niezespolonej administracji rządowej (art. 56 ust. 1). Lasy państwowe także w żadnej innej ustawie nie są uznane za organy administracji rządowej albo administracji samorządowej. W pierwotnym brzmieniu załącznika „Organy administracji niezespolonej” do nieobowiązującej ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o administracji rządowej w województwie²¹ wśród organów administracji niezespolonej byli wymienieni dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych (pkt 6). Ich brak w aktualnej ustawie oznacza, że straciły ten status. Trafnie w doktrynie przyjmuje się, że w obowiązującym stanie prawnym organy Lasów Państwowych nie są organami administracji²².

By zaliczyć strażników leśnych do funkcjonariuszy publicznych jako osobę zajmującą kierownicze stanowisko w innej instytucji państwowej, konieczne jest zdefiniowanie pojęcia „instytucja państwowa”. Taką jest każda państwowa jednostka organizacyjna²³. Lasy Państwowe zarządzają lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa (art. 4 ust. 1 ustawy o lasach) i reprezentują Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia (art. 32 ust. 1 ustawy o lasach). Lasy państwowe są więc instytucją państwową, ale na tej podstawie nie sposób uznać strażników leśnych za funkcjonariuszy publicznych,

¹⁷ Zob. szerzej Ł. Oleśniewicz, *Podstawy prawne funkcjonowania Lasów Państwowych w Polsce*, Przegląd Legislacyjny 2011, nr 2–4, s. 98–119.

¹⁸ W. Radecki, *Ustawa o lasach...*, *op. cit.*, s. 139, jak również B. Rakoczy, *Ustawa o lasach. Komentarz*, Warszawa 2011, s. 230; K. Żywolewska, *Zasady zatrudniania w nadleśnictwie...*, *op. cit.*, s. 305.

¹⁹ Działania nadzorcze Ministra Środowiska..., s. 2.

²⁰ Dz.U. z 2015 r., poz. 525 ze zm.

²¹ Dz.U. Nr 91, poz. 577 ze zm.

²² W. Radecki, *Status prawny...*, *op. cit.*, s. 33.

²³ K. Mioduski [w:] J. Bafia, K. Mioduski, M. Siewierski, *Kodeks karny. Komentarz*, t. I, Warszawa 1987, s. 169.

skoro ustawa ogranicza krąg osób w takich instytucjach do tych, które zajmują kierownicze stanowiska. Słusznie w literaturze z tego powodu za funkcjonariuszy publicznych w Lasach Państwowych uznaje się osoby zajmujące w nich stanowiska kierownicze, czyli Dyrektora Generalnego LP, dyrektorów regionalnych dyrekcji LP oraz nadleśniczych i kierowników innych jednostek organizacyjnych LP, a także zastępców wszystkich tych osób.²⁴ Trafnie Sąd Najwyższy nie uznał za funkcjonariusza publicznego leśniczego²⁵. Do nich nie sposób zaliczyć pozostałych pracowników Służby Leśnej, w tym strażników leśnych. Zasadnie wskazuje się w doktrynie, że „strażnik leśny w posterunku w nadleśnictwie nie ma wpływu na działanie nadleśnictwa, strażnik ten ma chronić las, a to, że ustawa przyznaje mu bardzo daleko idące uprawnienia, to inna sprawa. Nie ma niczego uwłaczającego strażnikowi w tym, że uznany, iż on jedynie „służy” interesowi publicznemu, jakim jest ochrona lasów²⁶.

Wydawać by się mogło że strażnicy leśni uzyskują status funkcjonariusza publicznego – na podstawie art. 115 § 13 pkt 7 k.k. – jako funkcjonariusze organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego. Do zadań straży leśnej należy, m. in. prowadzenie dochodzeń oraz wnoszenie i popieranie aktów oskarżenia, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest drzewo lub drewno pochodzące z lasów stanowiących własność Skarbu Państwa (art. 47 ust. 2 pkt 7 ustawy o lasach) oraz prowadzenie postępowania w sprawach o wykroczenia oraz udziału w rozprawach przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego i wnoszenia środków zaskarżenia w sprawach zwalczania wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego (art. 47 ust. 2 pkt 8 ustawy o lasach). Są oni też uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za niektóre wykroczenia (§ 1 rozporządzenia Ministra środowiska z dnia 24 września 2002 r. w sprawie zakresu wykroczeń, za które uprawnieni pracownicy Lasów Państwowych, pracownicy parków narodowych oraz strażnicy łowieccy są upoważnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego²⁷). *Prima vista* zadania te przemawiają za nadaniem im takiego statusu, ale rodzi się wątpliwość, czy zadania te wchodzą w zakres ochrony bezpieczeństwa publicznego.

W doktrynie bezpieczeństwo publiczne definiuje się jako stan, w którym ogółowi obywateli indywidualnie nieoznaczonemu, żyjącemu w państwie i społeczeństwie, nie grozi, żadne niebezpieczeństwo i to niezależnie od tego, jakie byłyby jego źródła²⁸. Strażnicy leśni niewątpliwie zapewniają spokój, ale tylko w wąskiej sferze społecznej. Ich działania obejmują lasy stanowiące własność Skarbu Państwa. Nie mogą zatem być uznani za funkcjonariuszy publicznych.

Nie ma możliwości przyznania im statusu funkcjonariusza publicznego także na tej podstawie, że korzystają z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych. Przeciwno takiej interpretacji przemawia wykładnia historyczna. Kodeks karny z 1969 r. w art. 120 § 1 przewidywał, że funkcjonariuszem publicznym jest osoba „korzystająca z mocy przepisu szczególnego z ochrony prawnej przewidzianej dla funk-

²⁴ W. Radecki, *Status prawny...*, *op. cit.*, s. 33.

²⁵ Postanowienie SN z dnia 8 grudnia 2004 r., IV KK 126/04, OSNKW 2005, Nr 1, poz. 9 z glosą aprobującą R.A. Stefańskiego, WPP 2005, nr 2, s. 124–128.

²⁶ W. Radecki, *Status prawny...*, *op. cit.*, s. 32.

²⁷ Dz.U. Nr 174, poz. 1432 ze zm.

²⁸ E. Ura, *Prawne zagadnienia bezpieczeństwa państwa*, Rzeszów 1988, s. 124.

cjonariuszy publicznych”. Oznaczało to, że osoba, której przepis szczególnie przyznawał ochronę prawną przewidzianą dla funkcjonariuszy publicznych, tym samym była funkcjonariuszem publicznym. W kodeksie karnym z 1997 r. w art. 115 § 13 brak jest takiej regulacji, co świadczy o tym, że ta kategoria osób została wyłączona spośród tych, które z racji szczególnej ochrony prawnej mogłyby być uznane za funkcjonariusza publicznego²⁹. Tak kateryczny wniosek byłby uprawniony tylko wówczas, gdyby ustawodawca konsekwentnie nie wprowadzał klauzuli ochronnej w wypadkach, gdy dana osoba jest funkcjonariuszem publicznym. Tak jednak nie jest, skoro klauzula ta została wprowadzona w przypadku funkcjonariuszy Policji (art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji³⁰), funkcjonariuszy Służby Więziennej (art. 164 ust. 1 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej³¹) i notariuszy (art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie³²), mimo że w art. 115 § 13 k.k. są wymienieni wprost jako funkcjonariusze publiczni, względnie jako funkcjonariusze Policji, w sposób pośredni, ale niepozostawiający wątpliwości co do ich statusu funkcjonariusza publicznego³³. Definicja funkcjonariusza publicznego została w obowiązującym stanie prawnym zawężona w porównaniu z poprzednim. Nie wystarczy przeto przyznanie komuś ochrony prawnej przysługującej funkcjonariuszowi publicznemu, aby uznać go za funkcjonariusza publicznego. W doktrynie prezentowany jest nietrafny odmienny pogląd, że uwzględniając racje aksjologiczne, historyczne, funkcjonalne, jak również dość oczywiste intencje prawodawcy, broniąc się przed nadmiernym formalizmem, wolno przyjąć, że osoby, którym przyznawana jest ochrona, z jakiej korzystają funkcjonariusze publiczni, są funkcjonariuszami publicznymi w rozumieniu przepisów kodeksu karnego, mimo że ani w treści art. 115 § 13 k.k., ani w ustawach szczególnych nie zostali określani³⁴. Ponadto przyznanie funkcjonariuszowi publicznemu ochrony prawnej należnej funkcjonariuszowi publicznemu byłoby absurdem, skoro funkcjonariusz publiczny już ją ma właśnie dlatego, że jest funkcjonariuszem publicznym. Zasadnie jednak zauważa się, że wniosek ten, zakładający racjonalność ustawodawcy, jest logicznie nie do podważenia i nie budzi wątpliwości w odniesieniu do ustaw uchwalonych po wejściu w życie kodeksu karnego, tj. po 1 września 1998 r.³⁵. W wypadku gdy określony podmiot nie spełnia kryteriów wymienionych w art. 115 § 13 k.k., nie może być uznany za funkcjonariusza publicznego, nawet jeżeli przepisy szczególne zapewniają mu taką samą ochronę prawną, jaka jest przewidziana dla funkcjonariuszy publicznych³⁶.

Pracownicy Służby Leśnej, a więc i strażnicy leśni, nie posiadają zatem statusu funkcjonariusza publicznego, co jest oczywiste w świetle niemożliwości ich podporządkowania pod którekolwiek kryterium w art. 115 § 13 k.k.

²⁹ W. Radecki, *Status prawny...*, *op. cit.*, s. 29, wyrok SN z dnia 27 listopada 2000 r., WKN 27/00, OSNKW 2001, nr 3–4, poz. 21.

³⁰ Dz.U. z 2015 r., poz. 355 ze zm.

³¹ Dz.U. z 2014 r., poz. 1415 ze zm.

³² Dz.U. z 2014 r., poz. 164 ze zm.

³³ Postanowienie SN z dnia 25 września 2013 r., I KZP 9/13, OSNKW 2013, nr 10, poz. 85 z uwagami aprobującymi R.A. Stefańskiego, Przegląd uchwał Izby Karnej oraz Izby Wojskowej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego materialnego za 2013 r., *Ius Novum* 2014, nr 1, s. 197–199.

³⁴ J. Wyrembak, *Pojęcie funkcjonariusza publicznego w prawie karnym*, PiP 2007, nr 4, s. 94.

³⁵ W. Radecki, *Status prawny...*, *op. cit.*, s. 30.

³⁶ Wyrok SN z dnia 27 listopada 2000 r., WKN 27/00, OSNKW 2001, nr 3–4, poz. 21.

IV. STRAŻNIK LEŚNY A OSOBA PEŁNIĄCA FUNKCJĘ PUBLICZNĄ

Zgodnie z art. 115 §19 k.k. osobą pełniącą funkcję publiczną jest funkcjonariusz publiczny, członek organu samorządowego, osoba zatrudniona w jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, chyba że wykonuje wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba, której uprawnienia i obowiązki w zakresie działalności publicznej są określone lub uznane przez ustawę lub wiążącą Rzeczpospolitą Polską umowę międzynarodową.

Jak zauważył Sąd Najwyższy „dla określenia publicznego charakteru danej funkcji konieczne jest łączne spełnienie dwóch warunków. Po pierwsze, źródłem istnienia i działania określonej instytucji (państwowej lub samorządowej) jest przepis prawa publicznego. Innymi słowy, zakres działania tych instytucji wynika albo wprost z przepisu ustawy, albo z indywidualnych aktów władz administracyjnych, wydanych na podstawie ustawy. W nauce administracji używa się pojęcia pozostawania w tzw. zarządzie publicznoprawnym. Po drugie, pełnienie funkcji w sferze publicznej wymaga, aby do realizacji tej funkcji w ramach danej instytucji wykorzystywane były środki publiczne”³⁷. Pozycja i zachowanie określonej osoby nabierają cech pełnienia funkcji publicznej, gdy po pierwsze, są umocowane w ustawie; po drugie, działania w oparciu o środki publiczne³⁸.

Jeśli chodzi o pierwsze kryterium, to chodzi o umocowanie w przepisach rangi ustawowej, które sprawia, że podejmowane czynności należy traktować jako przejaw władczej działalności instytucji państwowych lub samorządu terytorialnego, ale wystarczające jest określenie w ustawie jedynie samego istnienia, zadań i kompetencji danego podmiotu³⁹.

Drugi element akcentował Sąd Najwyższy, stwierdzając, że „Pełnienie funkcji publicznej obejmuje tylko takie czynności (...), które wiążą się z dysponowaniem środkami publicznymi”⁴⁰. Środki publiczne są zdefiniowane w ustawie z dnia 27 sierpnia

³⁷ Uchwała 7 sędziów SN z dnia 20 czerwca 2001 r., I KZP 5/01, OSNKW 2001, nr 9–10, poz. 71 z głosami aprobującymi S.M. Przyjemskiego, Pr. i Med. 2002, nr 11, s. 131–136; J. Kuleszy, Prok. i Pr. 2002, nr 10, s. 103–108; T. Krawczyka, Prok. i Pr. 2002, nr 11, s. 115–121 i uwagami krytycznymi R.A. Stefańskiego, *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego materialnego, prawa karnego wykonawczego i prawa wykroczeń za 2001 r.*, WPP 2002, nr 1, s. 121–128 i krytycznymi S. Zabłockiego, *Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego – Izba Karne*, Pal. 2002, nr 5–6, s. 139; A. Liszewska, J. Garus-Ryba, *Problem odpowiedzialności karnej lekarza za przestępstwo łapownictwa biernego*, Pal. 2001, nr 7–8, s. 18.

³⁸ C. Nowak, *O pojęciu „osoba pełniąca funkcję publiczną”*, [w:] *Reforma prawa karnego. Propozycje i komentarze. Księga pamiątkowa Prof. B. Kunickiej-Michalskiej*, J. Jakubowska-Hary, C. Nowak, J. Skupiński (red.), Warszawa 2008, s. 171, P. Kardas, *Zatrudnienie w jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi jako ustawowe kryterium wyznaczające zakres znaczeniowy pojęcia „osoba pełniąca funkcję publiczną”*. *Rozważania na tle modeli interpretacyjnych prezentowanych w piśmiennictwie karnistycznym oraz orzecznictwie Sądu Najwyższego*, CzPKiNP 2005, nr 1, s. 30.

³⁹ Postanowienie SN z dnia 25 czerwca 2004 r., V KK 74/04, OSNKW 2004, nr 7–8, poz. 79.

⁴⁰ Uchwała 7 sędziów SN z dnia 28 marca 2002 r., I KZP 35/2001, OSNKW 2002, nr 5–6, poz. 29 z głosami aprobującymi J. Karaźniewicz, Prok. i Pr. 2002, nr 12, s. 103–108; J. Skorupki, OSP 2003, nr 1, s. 26–28 i krytyczną O. Górniok, OSP 2003, nr 1, s. 25–26 oraz uwagami aprobującymi S. Zabłockiego, *Przegląd orzecznictwa...*, op. cit., s. 140–141 i R.A. Stefańskiego, *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego materialnego, prawa karnego wykonawczego, prawa karnego skarbowego i prawa wykroczeń za 2002 r.*, WPP 2003, nr 1, s. 91–95.

2009 r. o finansach publicznych⁴¹ i jako że ma ona znaczenie podstawowe w dziedzinie finansów publicznych, ma zastosowanie także dla określenia środków publicznych w innych dziedzinach⁴². Takimi środkami są: 1) dochody publiczne; 2) środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA); 3) środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, inne niż wymienione w pkt 2; 4) przychody budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek sektora finansów publicznych pochodzące: a) ze sprzedaży papierów wartościowych, b) z prywatyzacji majątku Skarbu Państwa oraz majątku jednostek samorządu terytorialnego, c) ze spłat pożyczek i kredytów udzielonych ze środków publicznych, d) z otrzymanych pożyczek i kredytów, e) z innych operacji finansowych; 5) przychody jednostek sektora finansów publicznych pochodzące z prowadzonej przez nie działalności oraz pochodzące z innych źródeł (art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴³)

Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – jak już wskazywano – zarządza lasami stanowiącymi własność Skarbu Państwa (art. 4 ust. 1 ustawy o lasach) i reprezentuje Skarb Państwa w zakresie zarządzanego mienia (art. 32 ust. 1 ustawy o lasach). Podstawowym celem powołania Lasów Państwowych jest zarządzanie mieniem Skarbu Państwa, a zwłaszcza reprezentowanie go w zakresie zarządzanego mienia. Dokonują stosownych czynności w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa. Jest to jednostka organizacyjna, która występuje wprawdzie w obrocie prawnym, ale podejmuje działania w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa.

Ponadto Lasy Państwowe otrzymują dotacje celowe z budżetu państwa na zadania zlecone przez administrację rządową, a w szczególności na: 1) wykup lasów i gruntów do zalesień oraz ich rekultywację, a także wykup innych gruntów w celu zachowania ich przyrodniczego charakteru; 2) wykonywanie krajowego programu zwiększania lesistości, o którym mowa w art. 14 ust. 2a, oraz pielęgnację i ochronę upraw i młodników powstałych w ramach realizacji tego programu; 3) zagospodarowanie i ochronę lasów w przypadku zagrożenia ich trwałości; 4) sporządzanie okresowych, wielkoobszarowych inwentaryzacji stanu lasów, aktualizacji stanu zasobów leśnych oraz prowadzenie banku danych o zasobach leśnych i stanie lasów; 5) opracowanie planów ochrony dla rezerwatów przyrody znajdujących się w zarządzie Lasów Państwowych, ich realizację, ochronę gatunkową roślin i zwierząt oraz sprawowanie nadzoru nad obszarami wchodzącymi w skład sieci Natura 2000; 6) finansowanie edukacji leśnej społeczeństwa, w szczególności poprzez tworzenie i prowadzenie leśnych kompleksów promocyjnych, zakładanie ścieżek przyrodniczo-leśnych; 7) na sporządzanie planów zalesienia; 8) pełnienie zadań związanych z realizacją programów współfinansowanych ze źródeł zagranicznych (art. 54 ustawy o lasach). Są to zadania o charakterze publicznym, przynależne do sfery imperium państwa.

Trafnie przyjmuje się w judykaturze, że „Środki publiczne którymi dysponuje przedsiębiorstwo państwowe, to przede wszystkim ta immanentna część majątku

⁴¹ Dz.U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

⁴² M. Zieliński, *Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki*, Warszawa 2010, a. 212.

⁴³ Dz.U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

narodowego, która przekazywana jest przedsiębiorstwu przez organ założycielski i mienie nabyte w trakcie działania przedsiębiorstwa, ale także środki publiczne, z których przedsiębiorstwo to korzysta z różnych innych tytułów. Osoba pełniąca funkcję publiczną natomiast to (poza funkcjonariuszem publicznym i pozostałymi podmiotami wskazanymi w § 19 art. 115 k.k.) także taka osoba, która jest zatrudniona w jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, w tym zwłaszcza takiej, która zarządza majątkiem publicznym, z wyjątkiem tych osób, które w takiej jednostce pełnią czynności wyłącznie usługowe”⁴⁴.

Dla uznania danej osoby za pełniącą funkcję publiczną – jak słusznie podkreśla się w doktrynie – nie ma znaczenia, czy rzeczywiście podejmuje ona działania związane ze środkami publicznymi pozostającymi w dyspozycji jednostki, w której jest zatrudniona, wystarczające jest stwierdzenie, że jednostka ta dysponuje środkami publicznymi⁴⁵. Każda osoba zatrudniona w takiej jednostce może być uznana za osobę pełniącą funkcję publiczną.

V. WNIOSKI

1. Straż Leśna jest powołana do zwalczania przestępstw i wykroczeń w zakresie szkodnictwa leśnego i ochrony przyrody oraz wykonywaniem innych zadań w zakresie ochrony mienia. Strażnicy leśni realizując te zadania są uprawnieni do prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktów oskarżenia, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest drzewo lub drewno pochodzące z lasów stanowiących własność Skarbu Państwa oraz prowadzenia postępowania w sprawach o wykroczenia oraz udziału w rozprawach przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
2. Wykonywanie tych zadań wymaga zapewnienia im określonych warunków wykonywania przez strażników leśnych nałożonych na nich zadań jest zapewnienie im ochrony prawej. Strażnicy leśni wchodzi w skład Straży Leśnej, która jest zaliczana do Służby Leśnej (art. 47 ust. 1 ustawy o lasach). Pracownicy Służby Leśnej, a zatem i strażnicy leśni – zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy o lasach – przy wykonywaniu czynności służbowych korzystają z ochrony prawnej, przewidzianej w przepisach prawa karnego dla funkcjonariuszy publicznych. Ochrona ta jest ograniczona do wypadków wykonywania przez strażnika leśnego czynności służbowych, a nie obejmuje zamachów dokonanych na nich w związku z ich pełnieniem. Jest to ochrona za wąska i należałoby ją rozszerzyć także na te zachowania związane z pełnieniem przez nich obowiązków służbowych.
3. Strażnicy leśni nie są funkcjonariuszami publicznymi, gdyż nie odpowiadają zadnemu z kryterium określonego w art. 115 § 13 k.k., które mają charakter zamknięty.
4. Strażnicy nie będąc funkcjonariuszami publicznymi pełnią jednak funkcję publiczną, gdyż wykonują swoje zadania w ramach instytucji państwowej, działającej na podstawie przepisów prawa publicznego oraz dysponującą środkami publicznymi.

⁴⁴ Wyrok SA we Wrocławiu z dnia 6 października 2005 r., II AKa 195/05, OSA 2006 nr 1, poz. 2.

⁴⁵ C. Nowak, *O pojęciu „osoba pełniąca funkcję publiczną”...*, *op. cit.*, s. 175.

BIBLIOGRAFIA

- Gerecka-Żołyńska A., *Karnoprosesowa ochrona lasu w świetle kompetencji Straży Leśnej*, Przegląd Prawa Rolnego 2013 – cejsh.icm.edu.pl
- Górniok O., Glosa do uchwały 7 sędziów SN z dnia 28 marca 2002 r., I KZP 35/2001, OSP 2003, nr 1.
- Karaźniewicz J., Glosa do uchwały 7 sędziów SN z dnia 28 marca 2002 r., I KZP 35/2001, Prok. i Pr. 2002, nr 12.
- Kardas P., *Zatrudnienie w jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi jako ustawowe kryterium wyznaczające zakres znaczeniowy pojęcia „osoba pełniąca funkcję publiczną”*. Rozważania na tle modeli interpretacyjnych prezentowanych w piśmiennictwie karnistycznym oraz orzecznictwie Sądu Najwyższego, CzPKiNP 2005, nr 1.
- Krawczyk T., Glosa do uchwały 7 sędziów SN z dnia 20 czerwca 2001 r., I KZP 5/01, Prok. i Pr. 2002, nr 11.
- Kulesza J., Glosa do uchwały 7 sędziów SN z dnia 20 czerwca 2001 r., I KZP 5/01, Prok. i Pr. 2002, nr 10.
- Liszewska A., Garus-Ryba J., *Problem odpowiedzialności karnej lekarza za przestępstwo łapownictwa biernego*, Pal. 2001, nr 7–8.
- Mioduski K. [w:] J. Bafia, K. Mioduski, M. Siewierski, *Kodeks karny. Komentarz*, t. I, Warszawa 1987.
- Nowak C., *O pojęciu „osoba pełniąca funkcję publiczną”*, [w:] J. Jakubowska-Hary, C. Nowak, J. Skupiński (red.), *Reforma prawa karnego. Propozycje i komentarze. Księga pamiątkowa Prof. B. Kunickiej-Michalskiej*, Warszawa 2008.
- Oleśniewicz Ł., *Podstawy prawne funkcjonowania Lasów Państwowych w Polsce*, Przegląd Legislacyjny 2011, nr 2–4.
- Przyjemski S.M., Glosa do uchwały 7 sędziów SN z dnia 20 czerwca 2001 r., I KZP 5/01, Pr. i Med. 2002, nr 11.
- Radecki W., *Ustawa o lasach. Komentarz*, Warszawa 2004.
- Radecki W., *Ustawa o lasach. Komentarz*, Warszawa 2008.
- Radecki W., *Status prawny służb i straży przyrodniczych*, Prok. i Pr. 2001, nr 9.
- Rakoczy B., *Wprowadzenie do prawa leśnego*, [w:] B. Rakoczy (red.), *Wybrane problemy prawa leśnego*, Warszawa 2011.
- Rakoczy B., *Ustawa o lasach. Komentarz*, Warszawa 2011.
- Skorupka J., Glosa do uchwały 7 sędziów SN z dnia 28 marca 2002 r., I KZP 35/2001, OSP 2003, nr 1.
- Sondel J., *Prawne aspekty uprawiania turystyki na obszarach chronionych*, Folia Turistica 2006, nr 17.
- Stefański R.A., Glosa do postanowienia SN z dnia 8 grudnia 2004 r., IV KK 126/04, WPP 2005, nr 2.
- Stefański R.A., *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego materialnego, prawa karnego wykonawczego i prawa wykroczeń za 2001 r.*, WPP 2002, nr 1.
- Stefański R.A., *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego materialnego, prawa karnego wykonawczego, prawa karnego skarbowego i prawa wykroczeń za 2002 r.*, WPP 2003, nr 1.
- Stefański R.A., *Przegląd uchwał Izby Karnej oraz Izby Wojskowej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego materialnego za 2013 r.*, Ius Novum 2014, nr 1.
- Ura E., *Prawne zagadnienia bezpieczeństwa państwa*, Rzeszów 1988.

- Wyrembak J., *Pojęcie funkcjonariusza publicznego w prawie karnym*, PiP 2007, nr 4.
Zabłocki S., *Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego – Izba Karna*, Pał. 2002, nr 5–6.
Zieliński M., *Wykładnia prawa. Zasady, reguły, wskazówki*, Warszawa 2010.
Żywolewska K., *Zasady zatrudniania w nadleśnictwie pracowników Służby Leśnej*, repozytorium.
uwb.edu.pl.

STATUS PRAWNOKARNY STRAŻNIKA LEŚNEGO

Streszczenie

Przedmiotem artykułu jest status prawny strażników leśnych w prawie karnym materialnym. Analiza ustawy o lasach oraz kodeksu karnego, wsparta wypowiedziami doktryny i judykatury, doprowadziła do konstatacji, że strażnicy leśni nie są funkcjonariuszami publicznymi, lecz korzystają z ochrony prawnokarnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych w węższym od nich zakresie, gdyż tylko przy wykonywaniu czynności służbowych. Pełnią jednak funkcję publiczną, gdyż wykonują swoje zadania w ramach instytucji państwowej, działającej na podstawie przepisów prawa publicznego oraz dysponującą środkami publicznymi.

Słowa kluczowe: *funkcja publiczna, funkcjonariusz publiczny, las, służba leśna, straż leśna*

CRIMINAL LAW STATUS OF A RANGER

Summary

The article discusses the legal status of forest rangers in the substantive criminal law. The analysis of the Act on forests and the Criminal Code, supported by the statements of the doctrine and the judicature, leads to a conclusion that forest rangers are not public officers but take advantage of legal protection envisaged for public officers, yet on a smaller scale because only when they perform their job-related tasks. However, they perform public functions as they perform their tasks while working for a state institution operating based on the regulations of public law and financed from public funds.

Key words: *public function, public officer, forest, forest service, forest rangers*